

Datum : 26-5-2020

Aan de gemeenteraad van Gennep

Zaaknummer : 382934

Onderwerp : Kaderstelling en Aanbesteding Oud Papierinzameling

Geachte raad,

De huidige overeenkomst voor de inzameling en verwerking van het oud papier met de firma Smurfit Kappa loopt dit jaar af. Alle opties tot verlenging zijn daarbij benut. Om een nieuwe overeenkomst te kunnen afsluiten, zal er een Europese Aanbestedingsprocedure worden doorlopen in de 2de helft van dit jaar. Deze procedure wordt samen met de gemeenten Bergen en Venray doorlopen. Om de oud papierinzameling te kunnen aanbesteden, is het nodig dat er een keuze wordt gemaakt op welke manier oud papier in de gemeente Gennep zal worden ingezameld voor de komende jaren. Met dit voorstel wordt aan uw raad gevraagd in te stemmen met de voorkeursoptie van het college.

Gelet op het voorgaande, stellen wij aan u voor:

1. Te besluiten om het oud papier in de gemeente Gennep met de huidige verenigingen op dezelfde manier en in dezelfde frequentie uit te voeren als heden (optie 1). Dit houdt in:
 - a. Huis-aan-huis inzameling in de kernen Gennep, Heijen en Milsbeek;
 - b. Permanente containers in Milsbeek en Gennep;
 - c. Tijdelijke containers in Ottersum en Ven-Zelderheide.
2. De vergoedingen aan de verenigingen voor de periode 2021 en 2022 vast te stellen op het huidige vergoedingenniveau, te weten € 40,- per ton bij huis-aan-huisinzameling en € 30,- per ton bij inzameling via containers.
3. De vergoedingen aan de verenigingen voor de periode 2023 en 2024 (en verder bij verlenging van de nieuwe overeenkomst) vast te stellen op € 30,- per ton bij huis-aan-huisinzameling en € 20,- per ton bij inzameling via containers.

ARGUMENTEN

Bij het opstellen van nieuw (oud) papierbeleid zijn er altijd meerdere factoren die van invloed zijn op de keuzes die een gemeenteraad in overweging neemt: de kosten van de inzameling en verwerking, de hoeveelheid en kwaliteit van het papier voor hergebruik, wel of geen inzet van verenigingen bij de inzameling en bij inzet van verenigingen de hoogte van de vergoeding aan deze verenigingen en als laatste de service voor de burger. Ter informatie worden eerst kort deze factoren toegelicht, waarna er 4 opties voor de oud papierinzameling worden gepresenteerd met de voor- en nadelen voor deze factoren. Aan de hand van de voor- en nadelen wordt vervolgens de voorkeursoptie van het college toegelicht.

Kosten/opbrengsten afvalstoffenheffing

Eind 2019 is de oud papiermarkt ingestort. Waar oud papier eerst nog tot opbrengsten leidde, kost inmiddels het inzamelen en verwerken van oud papier de gemeente geld. Dat betekent dat in Gennep met de nieuwe overeenkomst ook de jaarlijkse afvalstoffenheffing zal stijgen.

Afhankelijk van de manier van inzamelen, de aanschaf van inzamelvoorzieningen, de inzet van verenigingen en de te betalen vergoedingen aan verenigingen zullen de kosten voor oud papierinzameling en verwerking tussen de € 15,- en € 25,- per aansluiting stijgen per 2021. In bijlage 2 is een globale berekening gemaakt van de kostenopbouw en de stijging die iedere inzameloptie tot gevolg heeft ten opzichte van 2020.

Inzamelmethode: kwaliteit en hoeveelheid oud papier

Voor de inzameling van oud papier zijn er feitelijk 2 mogelijkheden: aan huis ophalen of door de burger zelf laten wegbrengen naar een verzamellocatie. Binnen de optie aan huis ophalen kan dit los verpakt gebeuren of door middel van een minicontainer. Inzamelen via een minicontainer levert meer hoeveelheden op en een betere kwaliteit dan los (met dozen, zakken of touw) aanbieden. Binnen de optie zelf wegbrengen naar een verzamellocatie zijn er ook twee mogelijkheden: het betreft een locatie die iedere dag toegankelijk is (de zogenaamde permanente containers) of een locatie op een vaste dag in de week (de zogenaamde tijdelijke containers). Aan huis ophalen leidt vaak tot een betere kwaliteit dan via de permanente/tijdelijke containers.

Inzet van verenigingen en vergoedingen voor verenigingen

Van oudsher wordt oud papier door/met verenigingen ingezameld. Deze verenigingen ontvangen daarvoor dan ook een vergoeding van de gemeente (deze vergoeding is niet onderdeel van de gemeentelijke subsidieregeling, maar staat hier los van). Nog steeds worden in veel gemeenten verenigingen ingezet voor de papierinzameling, al wordt dit minder als gevolg van 2 redenen. Enerzijds hebben verenigingen steeds meer moeite om voldoende (volwassen) vrijwilligers te krijgen voor deze inzameling en moeten daardoor noodgedwongen stoppen. Anderzijds gebeuren er ongevallen met vrijwilligers tijdens de inzameling, waardoor enkele marktpartijen aangeven niet meer met vrijwilligers huis-aan-huis te willen inzamelen. De visie van marktpartijen is als bijlage 3 opgenomen.

Service aan de burger: kwaliteit dienstverlening

Indien burgers zoveel mogelijk worden ontzorgd, is de burger (meestal) het meest tevreden. Voor oud papierinzameling betekent dit dat er aan huis wordt opgehaald. Echter deze inzameling vindt vaak maar 1 keer per maand plaats en dat vinden burgers dan soms ook wel weer wat weinig. Ze willen hun afval op een frequentere basis kwijt kunnen. De wekelijkse containers in Ottersum bijvoorbeeld worden zeer goed gebruikt en gewaardeerd. Het hebben van een keuze/alternatief weegt daarmee mee in de kwaliteit van de dienstverlening. Tenslotte is het voor de burger ook belangrijk wat hij uiteindelijk moet betalen voor de service van de afvalinzameling.

Op basis van deze aspecten zijn de volgende vier opties om de oud papierinzameling te organiseren mogelijk voor Gennep (volgorde is eerst met verenigingen en dan zonder verenigingen):

1. Het oud papier wordt op dezelfde manier als nu ingezameld, dus met verenigingen, huis-aan-huis en met permanente en tijdelijke containers. Deze optie is positief voor de verenigingen (dezelfde inzet als nu en structurele vergoeding) en er is sprake van hoge/dezelfde dienstverlening aan burgers. De optie is neutraal voor de hoeveelheden en de kwaliteit van het papier dat met containers wordt ingezameld. De optie is negatief voor het aantal partijen dat zal inschrijven op de aanbesteding (en daarmee mogelijk ook op de afwezigheid van concurrerende tarieven). De globale kostenstijging voor de AH in 2021 t.o.v. 2020 bedraagt **€ 23,19**. Per 2023 zal er een kleine verlaging zijn van de kosten als gevolg van de voorgestelde verlaging van de vergoeding per ton.
2. Het oud papier wordt alleen nog maar ingezameld met zeecontainers (permanent en tijdelijk), waarbij de huidige 6 verenigingen verantwoordelijk zijn voor 'eigen containers' in de eigen kern. Daarbij zal alleen in Gennep en Milsbeek permanente containers komen en krijgen de andere drie kernen tijdelijke containers. Deze optie is positief voor het aantal marktpartijen dat zal inschrijven en daarmee concurrerende tarieven. Deze optie is positief/neutraal voor verenigingen, zij kunnen blijven inzamelen en daarmee de vergoedingen ontvangen, enkele verenigingen zullen echter wel hun vrijwilligers op een andere manier moeten inzetten en het is onbekend of dit realiseerbaar is. Dit zal wel in overleg met de gemeente afgestemd worden. Deze optie is neutraal voor de hoeveelheid en kwaliteit van het oud papier en naar verwachting is deze optie meer negatief dan neutraal voor de burger (er is geen keuze meer, iedereen moet zelf het oud papier – laten – wegbrengen). De globale kostenstijging voor de AH in 2021 t.o.v. 2020 bedraagt **€ 20,36**.
3. Het oud papier wordt grotendeels op dezelfde wijze als nu ingezameld, maar dan met inzet van mensen van de marktpartij (dus zonder de inzet van verenigingen en zonder afbouwregeling aan verenigingen), uitbreiding van de huis-aan-huis-inzameling voor alle kernen en voor het buitengebied inzameling via tijdelijke containers. Deze optie is positief voor het aantal marktpartijen dat zal inschrijven en daarmee concurrerende tarieven. Deze optie is licht positief voor de burger (uitbreiding van dienstverlening voor de kernen, maar geen lokale steun meer aan verenigingen) en voor de kwaliteit voor de hoeveelheden en kwaliteit van het oud papier. En de optie is negatief voor de verenigingen doordat zij geen inkomsten meer hebben. De globale kostenstijging voor de AH in 2021 t.o.v. 2020 bedraagt **€ 15,06**.
4. Inzameling huis-aan-huis voor de hele gemeente (ook het buitengebied) met blauwe minicontainers (via zijlader), zonder inzet van verenigingen en zonder – afbouwende – vergoeding aan de verenigingen. Deze optie is positief voor de hoeveelheid papier, de kwaliteit van het papier, het aantal partijen dat zal inschrijven en de dienstverlening aan burger. De optie is financieel nadelig voor verenigingen doordat er geen inkomsten meer zijn voor deze verenigingen. De globale kostenstijging voor de AH in 2021 t.o.v. 2020 bedraagt **€ 16,60** (afschrijving investering containers over 15 jaar).

Voorkeursoptie college ter vaststelling aan de raad

Vanuit het belang dat Gennep hecht aan het verenigingsleven (tijdens de vorige aanbesteding van het oud papier heeft uw raad gesteld dat de vereniging leidend is voor het nieuw oud papierbeleid), de grote gevolgen door de huidige corona-crisis (zowel voor inwoners als voor verenigingen) en het feit dat ook de omliggende gemeenten Bergen en Venray huis aan huis inzamelen met verenigingen zullen aanbesteden, maakt dat het college heeft besloten optie 1 als voorkeursoptie ter besluitvorming aan uw raad voor te leggen.

Doordat deze optie leidt tot de hoogste stijging van de afvalstoffenheffing, heeft het college gemeend compensatie te moeten vinden in het verlagen van de vergoedingen aan de verenigingen. Door de huidige corona-crisis is het voorstel om niet bij ingang van de overeenkomst (2021), maar pas per 2023 de vergoedingen met € 10,- per ton te verlagen tot € 30,- per ton voor huis aan huisinzameling en € 20,- voor inzameling via de containers. Hiermee hebben de verenigingen nu 2 jaar de tijd om voor aanvullende inkomsten te zorgen vanwege de tekorten als gevolg van de corona crisis.

Tot slot zal in het verlengde van de financiële afhankelijkheid van (enkele) verenigingen vanuit de oud papierinzameling uitdrukkelijk worden gecommuniceerd dat bij een volgend contract er mogelijk een andere keuze door uw raad kan worden gemaakt met betrekking tot de inzet van vergoedingen aan de verenigingen.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

Vanuit een brede marktconsultatie (zie bijlage 3) hebben meerdere marktpartijen aangegeven geen inschrijving (aanbod) te zullen doen indien er nog ingezameld gaat worden met verenigingen. Aangezien Gennep niet alleen huis-aan-huis inzamelen met verenigingen aanbesteed, maar ook inzameling via containers is de verwachting dat er toch meerdere inschrijvingen zullen komen. Daarnaast zullen de gemeenten Bergen en Venray ook huis aan huis blijven inzamelen en dit dus nu ook zo aanbesteden, waardoor er mogelijk meer partijen toch zullen inschrijven (groter inzamelgebied huis-aan-huis). Het risico bij weinig is dat er relatief weinig keuze is en naar verwachting hoge inschrijfprijzen zijn.

De huidige locatie van de permanente containers in Heijen zal in het nieuwe contract niet gehandhaafd blijven. Deze locatie heeft weinig sociale controle waardoor er regelmatig afval wordt bijgezet en brand is/wordt gesticht. Daar komt nog bij dat er slecht gevuld wordt, waardoor de kosten onnodig hoger zijn geweest in de huidige contractperiode. In het nieuwe contract wordt gekeken voor een nieuwe locatie in de kern Gennep. Mocht er geen geschikte locatie worden gevonden (in verband met overlast, sociale controle en/of beeldkwaliteit), dan wordt gekeken voor een samenwerking tussen het Genneps Vokaal Ensemble en een andere vereniging. Daarbij zullen dan passende afspraken worden gemaakt met betrekking tot inzet en financiële vergoedingen.

WAT BETEKENT DIT VOORSTEL VOOR DE INWONERS?

Vanuit de voorkeursoptie zal de wijze van papierinzameling in de gemeente Gennep hetzelfde blijven. Daarmee blijft ook het huidige kwaliteit aan dienstverlening gelijk. Wel zal de afvalstoffenheffing stijgen per 2021 (en verder). Daarbij is het grootste deel van de stijging sec het gevolg van een nieuwe overeenkomst. Een kleiner deel van de stijging is het gevolg van de voorgestelde wijze van inzamelen.

EXTERN ADVIES, INSPRAAK EN DRAAGVLAK

Er zijn gesprekken gevoerd met zowel marktpartijen als met de deelnemende verenigingen. Ook zijn de reacties van burgers meegenomen die de gemeente de afgelopen maanden, sinds de corona-crisis en het tijdelijk stopzetten van de huis-aan-huisinzameling, heeft ontvangen. De meeste mensen hebben aangegeven het onprettig te vinden dat er niet meer huis-aan-huis wordt ingezameld. Deze informatie heeft de basis gevormd voor het advies en de voorkeursoptie van het college. De verslagen zijn als bijlagen 3 en 4 bijgevoegd.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

Na besluitvorming door uw raad worden de verenigingen per mail geïnformeerd. Gelijktijdig zal de Europese aanbesteding starten. Vanuit de doorlooptijd zal de nieuwe overeenkomst eind 2020 worden ondertekend en kan de oud papierinzameling per 1-1-2021 met een nieuwe marktpartij op dezelfde voet doorgaan.

JURIDISCHE PARAGRAAF

Geen bijzonderheden.

FINANCIËLE PARAGRAAF

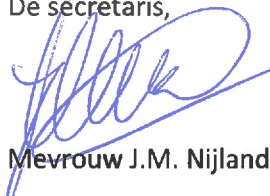
De nieuwe overeenkomst heeft gevolgen voor de hoogte van de afvalstoffenheffing voor 2021 en verder. Deze zal voor ieder huishouden stijgen als gevolg van het nieuwe contract. Jaarlijks wordt er een begroting afvalstoffenheffing opgesteld. Aan de hand van alle kosten en opbrengsten wordt per huishouden berekend wat het vast tarief wordt en de variabele tarieven. Voor 2021 zal het vast tarief vanuit de nieuwe oud papierovereenkomst naar verwachting stijgen met een bedrag van rond de € 25,- per huishouden.

De daadwerkelijke kosten van de nieuwe overeenkomst zullen pas bekend zijn na de inschrijvingen/gunning. Verder zullen er ook andere kostenstijgingen zijn op het gebied van afvalinzameling en verwerking. Dit alles wordt verwerkt in de begroting afvalstoffenheffing 2021 en ter vaststelling aangeboden aan uw raad in november/december 2020.

UITVOERING

Na besluitvorming start de Europese aanbesteding die samen met de gemeenten Bergen en Venray wordt doorlopen. Het adviesbureau Avalon ondersteunt de drie gemeenten hierbij.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Gennep,
De secretaris,

Mevrouw J.M. Nijland

De burgemeester,

De heer W.I.I. van Beek

BIJLAGEN

1. Concept raadsbesluit
2. Financiële uitwerking opties papierinzameling Gennep (mei 2020).
3. Samenvatting consultatieronde inzamelaars en verwerkers oud papier (maart 2020).
4. Samenvatting consultatieronde verenigingen (mei 2020).